

для стійкості, що сприяє не лише виживанню, а й оновленню освітніх систем та суспільства в цілому.

Література:

1. Андрущенко, В. Безальтернативна матриця освіти: «розумна освіта» як потреба і реальність XXI століття. *Вища освіта України*. 2024. № 1. С. 5–10. DOI: 10.32782/NPU-VOU.2024.1(92).01
2. Гусерль, Е. Картезіанські медитації. Вступ до феноменології / пер. з нім. Андрій Вахтель. К. : Темпора, 2021, 304 с.
3. Amabile, T. *Creativity in Context: Update to the Social Psychology of Creativity*, 1996, Westview Press, Boulder, CO.
4. Burde, D. *Schools for Conflict or for Peace in Afghanistan*. Columbia University Press, 2014, New York.
5. Federowicz, M., Terepyschyi, S. Democratic Values in Education: A Theoretical Examination of Ukrainian Children and Youth in Polish Schools Post-February 2022. *Studia Warmińskie*. 2023. 60. Pp. 45–60. <https://doi.org/10.31648/sw.9562>
6. Freire, P. *Pedagogy of the Oppressed*. Herder and Herder, 1970, New York.
7. Heidegger, M. *Being and Time*. Harper & Row, 1962, New York.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-453-8-15>

СИМВОЛІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТРАДИЦІЙ ТА РИТУАЛІВ ПРОГРАМІСТСЬКОЇ СУБКУЛЬТУРИ

Трахановський А. О.

*аспірант кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики*

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Традиції та ритуали програмістської субкультури мають символічне значення і можуть бути інтерпретовані через призму структурної антропології. Хакатони, конференції, святкування професійних свят – все це слугує механізмами консолідації спільноти, підтвердженням спільних цінностей та норм. Вони виконують функцію соціальних інститутів, що регулюють взаємодію між індивідами та підтримують

колективну ідентичність. Це корелює з ідеями Еміля Дюркгейма про соціальну солідарність та колективне свідоме [5].

Аналізуючи традиції та ритуали програмістської субкультури, можна звернутися до досліджень лінгвістичних особливостей, які слугують маркером спільної ідентичності. Наприклад, використання специфічного комп'ютерного сленгу є важливим елементом внутрішньої комунікації та відображає соціальну згуртованість групи. Як зазначає Грушко С.С. у своїй роботі: «Англомовний комп'ютерний сленг: формування, функціонування та переклад», комп'ютерний сленг виконує функцію не лише засобу обміну інформацією, а й засобу підтвердження спільних цінностей та підсилення групової солідарності [1].

Це підтверджує ідею, що програмістська субкультура формує власні ритуали і мову як механізм зміцнення колективної свідомості. Ці символічні практики можна розглядати як прояв соціальної солідарності, що співвідноситься з теоріями Еміля Дюркгейма про роль колективного свідомого в підтримці єдності спільноти [5].

Традиції та ритуали програмістської субкультури можна розглядати також у контексті загальних характеристик субкультур, які є важливою частиною соціальної структури суспільства. Як зазначає Радзівський В. О. у своїй праці «Субкультури України: історико-теоретичний аспект», субкультури мають власні системи цінностей, норми, традиції та мову, що створюють специфічне середовище для їхніх учасників [2]. Ці елементи допомагають консолідувати членів спільноти, підсилюючи почуття належності та спільної ідентичності.

Програмістська субкультура демонструє ці риси через такі заходи, як хакатони, професійні конференції та святкування Дня програміста (який відзначається 256-го дня року). Участь у цих подіях символізує належність до спільноти, підтримує соціальні зв'язки та створює можливість для обміну знаннями. Це відповідає теорії Еміля Дюркгейма про те, що ритуали та спільні символи є засобами підтримки соціальної солідарності та колективного свідомого [5].

В освітньому контексті значення традицій та ритуалів програмістської субкультури стає ще більш важливим, оскільки вони сприяють розвитку специфічних компетенцій та формуванню колективної ідентичності серед студентів і професійних кіл. Терепищій С. О. у своїй праці «Сучасні освітні ландшафти» підкреслює важливість створення середовища, де учасники можуть обмінюватися знаннями та досвідом, що стимулює їхню залученість і інтеграцію [3].

В освітніх закладах програмістські хакатони, воркшопи та студентські спільноти виконують подвійну функцію: вони не тільки є засобами професійного розвитку, але й слугують важливими соціальними інститутами, що формують колективну солідарність. Це відповідає

теорії Емілія Дюркгейма, згідно з якою колективні практики зміцнюють соціальну структуру і підтримують функціонування спільноти через інтеграцію спільних норм і цінностей.

Програмістська субкультура багата на специфічний сленг, який відображає особливості професійної діяльності та сприяє ефективній комунікації всередині спільноти. Ось декілька прикладів такого сленгу [Див.: 4]:

- Баг: помилка в програмному коді, що призводить до некоректної роботи програми.

- Фіча: функціональна особливість або нововведення в програмному забезпеченні.

- Дешлой: процес розгортання або впровадження програми на сервер для її подальшого використання.

- Бекенд: серверна частина програми, яка відповідає за обробку даних і логіку роботи.

- Фронтенд: клієнтська частина програми, з якою взаємодіє користувач.

- Беклог: список завдань або вимог, які необхідно виконати в рамках проєкту.

- Спринт: короткий проміжок часу, протягом якого команда виконує певний набір завдань.

- Реліз: випуск нової версії програмного забезпечення або його оновлення.

- Білд: збірка програми, що включає останні зміни та оновлення.

- Таска: окреме завдання або частина роботи, яку необхідно виконати.

- Дебажити: від англійського debug – процес виявлення та виправлення помилок у програмному коді.

- Апрув: від англійського approve – схвалення або підтвердження чогось, наприклад, затвердження виконаного завдання або підтвердження конверсії в арбітражі трафіку.

Ці терміни широко використовуються в ІТ-середовищі та допомагають фахівцям ефективно обмінюватися інформацією та координувати свою діяльність.

Отже, сленг, традиції та ритуали програмістської субкультури відіграють важливу роль у підтримці соціальної солідарності та формуванні колективної ідентичності як серед студентів, так і серед професійних програмістів. Ці практики сприяють створенню та підтримці зв'язків між членами спільноти, слугуючи механізмами передачі знань, обміну досвідом і підтвердження спільних цінностей. Завдяки таким заходам, як хакатони, професійні конференції та інші ритуальні

події, учасники не лише розвивають свої професійні навички, але й зміцнюють почуття належності до спільноти.

Такі явища підтверджують значення соціальних ритуалів у будь-якій субкультурі, адже вони слугують важливим інструментом для зміцнення соціальних зв'язків та інтеграції нових членів. У програмістській субкультурі ці ритуали не просто сприяють професійному розвитку, а й забезпечують символічне підґрунтя для утвердження колективних норм і цінностей. Це має позитивний вплив на формування колективного свідомого, що, у свою чергу, підсилює стійкість і згуртованість спільноти.

Література:

1. Грушко С. С. Англомовний комп'ютерний сленг: формування, функціонування та переклад. Національний університет «Запорізька політехніка», 2023. URL: <https://eir.zp.edu.ua/items/df90171d-4123-407d-b7df-80937ced3dc1>
2. Радзієвський В. О. Субкультури України: історико-теоретичний аспект. *Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Філософія, культурологія, соціологія.* 2014. Вип. 7. С. 119–126.
3. Терепищій С. О. Сучасні освітні ландшафти. К. : «Фенікс», 2016. 309 с.
4. Дебазити, апрув, тяга: міні-словник сленгу та професійної лексики програмістів, 2024. URL: <https://javarush.com/ua/groups/posts/uk.3427.debazhiti-aprUV-tjaga-mn-sloVnik-slengu-ta-profesyNO-leksiki-programstv>
5. Ротар Н. *Дюркгайм Еміль.* Політична енциклопедія / редкол. : Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. К. : Парламентське видавництво, 2011. С. 233.